لە ئاهەنگی بیست ساڵەی زێواندا.. سەباح ڕەنجدەر

هەموو دەم حەزم کردووە. خەونی ئەو داهێنەرانە ببینم، کە خۆشمویستوون. داهێنان پەیوەندی نێوان داهێنەر و خوێنەر دەپارێزێت.
هەوڵدەدەم شاعیری داهاتوو بم، لە مەودایەکی دووردا. وەك مرۆڤێکی ڕۆحی بیربکەمەوە، وەك شاعیرێکی ساکار و زەینییش بنووسم.
ئەگەر شاعیر ڕاستگۆ بوو، بێ هیچ گومانێك خوێنەریش زۆر بە ئاسایی هەست بەو ڕاستگۆییەی دەکات و پێی خۆشحاڵ دەبێت. شیعری پاراو و بێگەردیش وەك مەسیح لە دایکێکی پاکیزە لە دایك دەبێت. لەو ئەزموونەی خۆمدا، کە لە تەنیشت مەرگەوە ژیاوە، کەم و زۆر گەشەی کردووە، هەوڵم داوە ئەو جۆرە شیعرە بەرهەم بهێنم، کە لە دایکێکی پاکیزە لە دایك بووبێت، ئەگەر نەشمتوانیبێت بەرهەمی بهێنم، تێ کۆشاوم لێی نزیك ببمەوە. وەك ڕۆشنبوونەوەیەکی گیانی پێوەی خەریکبم.
دوای ئەوەی بیست ساڵ بە سەر چاپکردنی یەکەمین کتێبم: زێوان-دا تێ پەڕی، بیرم بۆ ئەوە جووڵا، وەك نیمچە ئەزموونێك چەند دێڕێکی لە بارەوە تۆمار بکەم، یان ئەو هەرێمەی ئەو دەقەم تێیدا حەواندووەتەوە. جارێکی دیکە بچمەوە ناوی و مەودا و ئاکارەکانی بپێومەوە، کە لەدایکبوونی بەچوونمن.
لەو دەقەدا هەوڵم داوە بگەڕێمەوە بۆ کرۆك و ناوکی گیانی منداڵی. بە تاسە و پەرۆشییەکی تایبەتەوە لە زەیندا سەردانی شوێنی منداڵیم بکەمەوە. ئەو شوێنەی شیعر تێیدا پاراو و بێگەردە، خولیایەکی بەهێزە بۆ پاراو و بێگەردبوون، پاراو و بێگەردبوون جگە لە واتای سەربەخۆ. واتای زەینییشی هەیە، مەداری ئەفسوونی وشە و زمانە.
بەهرە و سرووشم لە سروشتی پاکیزە و نەژاکاوەوە وەردەگرت، وەك سەرچاوەیەکی بە پیت و یارمەتیدەر بۆ خەمڵاندنی بیرکردنەوەم، لێی نزیك دەبوومەوە.
لە هەیکەلی ئەم دەقەدا، هەموو چەشنە ئەدەبییەکان کە کراونەتەوە، پەیوەندییان ڕوون و بە ناویەکدا چووە و لە هاتووچووندان، بەڵام بە پلەی یەکەم شێواز و چەمك و ڕامانی سەرەکیی خۆی وەك: (ڕۆمانە شیعر) دەردەخات.
لە تەمەنی نۆزدە ساڵیدا یەکەم هەناسەی بە سییەکانمدا گەڕا، ڕژایە ئاسۆی هەستەکانمەوە. پێویست بوو هەڵی بگرمەوە، لە بیست و دوو ساڵیدا بەرهەم هات و تەواو گەڵاڵە بوو. وەك پرۆژەیەکی

ئاراستەکراو، خۆدامەزراندن بیرم لەوە نەکردبووەوە درێژە بە نووسینی دەقێکی لەم جۆرە دوور و درێژ و تاکدەنگی و خۆمئامێز بدەم، هەرچەند دەمنووسی پارچەکانم بە یەك دەگرتن هەمووی یەك کەشوهەوا بوون و دەچوونە هەمان دۆخی خۆمئامێزی نووسینەوە. وەك ژوورێکی ئاوێنەیی لە هەموو لایەکەوە خەمی ڕووبەڕوو کردمەوە. هەموو گەردوونی نقوومی خۆی کردبوو، لە دەوە لەم ڕووبەڕووبوونەوەیەم پرسی و بە دوایدا گەڕام، بە ئەوەی لە سەرگەرمیی گەڕاندا دووبارە خۆم بە بوون بناسێنمەوە. بڕیاری دیکە بە چۆنێتیی ژیان بدەم، هەموو لك و پۆپەکانیش بە ژیانەوە گرێ بدەمەوە و لای مەرگ ڕای بگرم، چونکە نوێبەخش هەمیشە بە خۆناساندنەوەی دووبارە ئاشق دەبێتەوە، پێویستییەکانی ئەشق وەك ئاگرێکی ئەفسووناوی لە ناوەوە گەرمی دادەهێنێ بە گەڕان و پێیبردن بە ئاڵۆزییەکان و دۆزینەوەی هەڵە و دۆخی نووسین. سەرەتا سێ ناونیشان بە خۆیانەوە خەریکیان کردبووم.

یەکەم: منداڵی بەرزەخییەکان.

دووەم: زەوان.

سێیەم: گەڕان لە ئاکاری مەرگدا.

بە درێژایی ماوەی نووسین نیگەرانییەکیشم لەگەڵدا بوو بە هەڵبژاردنی ناونیشان، دواتر لە هەڵبژاردنی زەوان-دا هەموو شتێك بە ئاستی خۆی گەیشت.

لەم دەقەدا، گشتێکی یەکگرتوو هەیە. لە دوای ئەو ئەزموونە ئەم گشتە یەکگرتووە لە ئەزموونی مندا بەرەو کزی و نەمان دەچێت. (ڕەگەزی کتوپڕی) زاڵ دەبێت، ڕایەڵ و تانوپۆی شێوازی لەمەوبەدوام دەچنێت، هەروەها ویستوومە و هەوڵم داوە بە دەنگێکی نەرم و وزە و توانای دەخگەڕێین، لیریکییەت بکوژم هەموو شیعرێکی لیریکی جۆرێك ژیاننامەیە، یان تاڕادەیەکی زۆر ژیاننامەییە.

خاڵی جێگیرکردنی ڕەگەزی کتوپڕی و دیاریکردنی سنوورەکانی و بەکارهێنانی بە شێوەیەکی دیار لە شیعری هاوچەرخی کوردیدا، تایبەتە بە ئەزموونی من. بەهرەزادە و دەستمایە و (ڕووبەری بینرا)ی منە. تێیدا وزەیەکم بە دەست هێناوە، کە وەرگر دووچاری جۆرێك ئا و نا و دڵەڕاوکێ و خۆخواردنەوە دەبێت. سەرەڕای ئەم خۆدەستنیشانکردنە لەم شێوازەدا زیاتر هەست بە پرۆژەی ناخ و ئێستێتیکای شیعری پاراو و بەگەرد دەکەم، دەشزانم دەبێ باجی خوێنەری یەکئاست و ڕەخنەگری بە گوتاری ڕەخنەیی و ناخ چەپەڵ و حەربای ئەدەبی بدەم. ڕێك ئەو چوارساڵەی بەو ڕۆمانە شیعرەوە خەریك

بووم، هەڵاتووی سەربازی بووم. ژیانم لەناو خانوویەکی ڕووەو هەتاوی دوو ژووری، کە بنمیچەکەی دارەڕە و قامیشبەند بوو، بە سەر دەبرد. ئەو دارەڕەیە و قامیشبەندەم هەمیشە وەك دارستانەکی سەوزی پڕ بەروبووم و پشت و پەنا خەیاڵ دەکرد، بیرم لە قەناغی سەوزییی دار و قامیشەکان دەکردەوە. حەوشەیەك، کە باخچەیەکی دەگیرم تێیدا دامەزراندبوو، لاولاوە بە سەر دیواری حەوشەدا بەرز بووبووەوە، نێوانی دیوار و لاولاوەکە داڵانەکی دروست کردبوو، بە دەفراوانییەوە جێگامی تێدا دەبووەوە، شوێنەکی هێمن و لەبار و بەهرەبەخش بوو، بۆ نووسین و خوێندنەوە. بە وریاییشەوە سوودم لە کاتی خۆم وەردەگرت.
هەوڵی نووسین ورەی بەرز دەکردمەوە، هەستەکی سەیری لەگەڵ خۆیدا دەهێنا، زیاتر ئەزموونی ژیان و هاواری خود بوو، لەوەی ئەزموونی کتێب و زانیاری و فێربوون بێت، واتە: هەستی بوونمە لە ناو ژیانی واقیعدا و لە ناوی دەجەنگام، کە شکۆمەندترین جەنگە. ئەم ژیانە نیمچە داخراوە لەو ماوەیەدا گیانەکی چالاك و سەرڕێژ لە هەوڵدانی بۆ نووسین لە تەواوی هەستەکانم ڕسکاندبوو، زۆر لە مردن و تارماییی مردن دەترسام، دەم بە تەقەی دەرگایەك دادەخورپا، کەچی بەردەوام لە باری شیعریدا ئەم ترسە پێچەوانە دەبووەوە. بیرکردنەوە لە خۆکوشتن لە دەقەکەدا زاڵ دەبوو، بە وریاییەوە چاودێریی سروشت و پەیوەندییەکانیم دەکرد. میوە و گوڵی وەرزەکانم پەیدا دەکرد. لەیان ورد دەبوومەوە، هەستم بە ئاسوودەیی و پشتیوانی دەکرد. دەم نەدەهات میوەکان بخۆم، کە ڕەنگیشیان دەگۆڕا، بۆن لێی دەدان. هەست و ترسی مردن زیاتر لە لام مەترسیدار و قووڵتر دەبووەوە.
ئەو بار و دۆخ و دەوروبەرە هەناسەی توند گرتبووم، بەڵام هەوڵم دەدا بارودۆخە بوونییەکە ڕایەڵ و تانوپۆی تەواوی دەقەکە نەچنێت و داگیری نەکات، بگرە سوودی لە وەربگرم بۆ دروستکردنی کەشەکی هەستی و هەستکردن به هاوشێوەیی سروشت و زمان. لە پێناوی ئەوەی تا شیعر بە شیعری بمێنێتەوە، کەمێك دووربکەوێتەوە لەو بینرانەی، کە دەبنە مایەی خرۆشانی کاتی.

لەو سەروبەندەدا چوار کۆشیعری، چوار شاعیری ناوداری حەفتاکان:
1 _ (ڕووبار)ی شێرکۆ بێکەس، 2 _ (سروودی هەژاران)ی لەتیف هەڵمەت، 3 _ (سووتان لەبەرباراندا)ی ڕەفیق سابیر، 4 _ (سەمفۆنیای وەنەوشە)ی دڵشاد مەریوانیم خوێندنەوە، بە شێوەیەك شیعریان ملکەچی واقیع کردبوو، ڕۆڵی بیرکردنەوەی خوێنەریان تێدا کوشتبوو. لە کاتێکدا شیعر ملکەچی ئەو پەیوەستییانەیە، کە کاری هونەری و شیعریبوون و زمان و ترپە و ئاواز دەیخوازن. واقیعیان لە دەخی

خۆیدا هێشتبووەوە، ڕانەکێشابووە ناو چوارچێوەی شیعریبوونەوە. شیعرێك واقیع لەناو خۆی بەرجەستە بکات. زیاتر دیکۆمێنتێکە، شیعر نییە. شیعری پاراو و بێگەرد بنیادێکی زمانیی و هەستی و زەینی لەناو خۆی بەرجەستە دەکات.

شیعر پێش ئەوەی واقیع دروستی بکات، یان یارمەتیدەری بێت بۆ دروستبوون، کێشەکی هەستی و بنیادێکی زمانییە.

تا ڕادەیەك ئەدەبی واقیعییان لە بەردە و چاوم، سیما و سایە گران کرد. لەوەش دڵنیا بووم لە ئەدەبی واقیعیدا شاکاری نایاب هەیە.

هەموو توخمەکانی شیعریبوونی تێدا بەجێ هێنراوە. بە شانازیی داهێنان گەیشتوون، بەڵام ئەم شاعیرانەی خۆمان نەیانتوانیبوو واقیع بە دەوری خۆیاندا بخولێننەوە. بگرە ئەوان سست و تەمبەڵانە بە دەوری واقیعدا خولابوونەوە، لە ئەنجامی ئەو خاڵەدا هەستێکی سەیری بەراوردکارانەم لا دروست بووبوو.

شیعری پاراو و بێگەرد ئەو فۆرمە هەڵدەبژێرێ، کە لە زەیندا بنیادێکی دەنگییە و تێیدا بەرجەستە دەبێت. دەنگەکەش لە ڕێگای بەرجەستەکردنەوە وەك بەهای دەنگیی دەردەکەوێت.

لەم دەقەدا نەگەیشتم بە تەواوی ئارەزووەکانم، ئەگەر بگەیشتمایە بە تەواوی ئارەزووەکانم درێژەم بە نووسین نەدەدا و لە هەوڵدان دەکەوتم. هونەرە جوانەکان دەربڕین لە تەواوی پێویستە گیانییەکانی مرۆڤی هەستپەروەر دەکات. زمان و بیر و خەون و سۆزش تێیدا فۆرم وەردەگرن. ئاستەکانی فۆرم وەرگرتنییش لە شێوازدا هاوسەنگییان دەوێت. ورووژان و نامۆییەکی بکوژ لە ناخمدا دەستی پێ کردبوو، مەرج نییە تەنیا ئەو شاعیرانەی لە دەرەوەی سنووری وڵات دەژین تاراوگەکراوبن، نامۆبوون لەو بارەدایە، کە شاعیر تێیدا هەڵسوکەوت دەکات. پێوەندیی بەو هەلومەرجەوەیە، کە چۆن هەستەکانی دەکاتە بابەتی شیعری پاراو و بێگەرد و کانگای باڵا.

پێم وایە پێویستە بەو پێناسەیدا بچینەوە، کە نامۆبوون تەنیا لە دەرەوەی سنوورەوە بێت. من لە ناو وڵات و کەسوکار و ماڵەکەی خۆمدا ئەو دەقەم بەرهەم هێناوە. کەچی نامۆبوون تەواو ڕایەڵ و تانوپۆی چنیوە، بە ئەزموونی تاراوگەکراو و نامۆبوون و نامۆیی داهێنەرانە تێ دەپەڕیم. نائارامییەکانی دنیا سەرنجیان بەرەو لای خۆیان ڕاکێشام و بەسەر خەیاڵمدا زاڵ بوون، ڕەچاوی گەڕانی بار و دۆخەکەیشم دەکرد. ئەم دەقە دەقێکی مۆنۆدرامییە، سروشتێکی زەینی و گیانیی هەیە. بە شێوازی مۆنۆلۆگی ناوەوە بەرهەم هاتووە. پێش ئەوەی لە لاپەڕەی دەفتەردا نووسرا بێت، لە ناخمدا نووسرابوو، بە پەتاو و هاوارەوە دەهاتە دەرەوە. وەك منداڵێك، کە سووڕی گەشەی خۆی تەواو کرد بێت. بە ئاسایی و جەستە و گیانێکی تەواوەوە لە دایك

بێت. خودا چارەنووسی: (ئاو، خۆڵ، ئاگر، با، خەون، شیعر)ی لا ڕوون بوون، بۆیە منی وا گیرۆدە کردوون. لە ئەزموونی مندا، شیعر وەك سەمەندەر لە خۆڵەمێشی سووتانی خۆمدا لە دایك دەبێت و گیانەکی خەمگینی دەتە بەر.
بۆ ئەوەی شاعیر بە شیعریبوون بگات، پێویستە بە نامۆییدا گوزەر بکات، یان لە نامۆییدا بژیێت. چونکە بەشێك لە بوونی شیعر لە جەستەی نامۆییدا دەمێنێتەوە، دەبێتە ئەفسوون و ڕاز و ڕاهێنانی زمان. ئەفسوون و ڕاز و ڕاهێنانی زمانیش شیعریبوون و پێکهاتەکانی تێدا گەشە دەکات و دەدەزرێتەوە. هەست بە نامۆییکردن لە باری دەروونی و کەسایەتیی داهێنەردا بەرجەستە دەبێت، چرکەی هەژان و بەرزبوونەوەی ناخ دەیدەزێتەوە. لە هەموو سەردەمە دەدەنگ و نالەبارەکاندا شیعر ڕۆڵی جوانیبەخشیی خۆی وازی کردووە. کرۆك و ناوکی شیعریبوونی نەدۆڕاندووە. شیعر هەقیقەتی جوانییە و ورەمان بەرز دەکاتەوە، نابێتە سیمایەکی دیار لە سیما گشتییەکانی کۆمەڵگا و مرۆڤایەتی. ڕوونتر، شیعر دەربڕین نییە لە بوونی کۆمەڵگا و مرۆڤایەتی، دەربڕینە لە بوونی جوانییەکانی کۆمەڵگا و مرۆڤایەتی و گەردوون.
شیعرم نەکردووە بە ئامرازی مەبەستە سیاسییەکان، یان دەربڕی سۆزی سیاسی، بەڵام باوەڕ و بیری سیاسیم ڕاکێشاوەتە ناو مەبەستە شیعرییەکانم. بەهای شیعری لە ئەفسوونی زماندایە، نەك لە مانا و مەبەست، بەڵام چێژ لە ئاستداریی زمان و مانا و مەبەستدا دروست دەبێت.
شیعر لە بواری خۆیدا دەتوانێت هونەری شێوەکاری و فۆتۆگراف و گۆرانی و درامای شانۆیی و مۆسیقا و تەلارسازی و هونەری دیکەش وازی بکات، هەروەها هونەری دیکەش دەتوانن بەشداری لەوەدا بکەن، شیعر وەربگێڕن بۆ زمانی خۆیان. شیعر لە هەندێ باردا دەبێتە باوکی هونەرەکان، لە هەندێ باری دیکەشدا دەبێتە کوڕ و کوڕەزا.
ڕێکەوت هەیە شیعر دەربڕین لە بارێکی سایکۆلۆژی دیاریکراو دەکات. تەنیا هێزی ویژدان پەیی پێ دەبات. وەك چۆن هەندێك جاران مووچڕکێك بە گیان و لەشدا دێت، دەربڕین لە بارێك دەکات، پاش ماوەیەکی کورت بێ هیچ هەوڵ و شێوە و ئاکارێك ناتوانیت بگەڕێیتەوە سەر هەمان باری مووچڕکەکە. مووچڕکیش زادەی بار و چرکە جوانەکان و ویژدانی مرۆڤە لە هەست پێکردنە زۆر تایبەتییەکاندا، کە لە نووسینیشدا دادەمام و نەمدەتوانی بەردەوام بم، لە سەر کاغەزەکانی بەردەستم وێنەم دەکێشا، وێنەی ئێجگار سەرەتایی: شاخ و داخ، ئاسمانی بێ هەور، مرۆڤ، چرا، چەتری هەڵدراو لە بەر باران، سەبەتەی مام زۆراب، ئەسپ و تاژی، جووچکە و مریشکی دانەوێڵە بە ڕژاوی حەوشە،

ژنی بە دیارەوە وەستاو، کاتژمێری گۆڕەی دیوار، تەختەکەش، پیکاب… تاد، کە دەقەکە بە شێوەیەکی گشتی لام تەواو بوو، بۆ دواجار پێیدا چوومەوە و دڵنیا بووم، دوا توانا و هەست و درەوشانەوەم ڕژاندووەتە ناویەوە. بیرم لە خۆئامادەکردن کردەوە بۆ چاپکردنی، ئەو کەشە و گیروگرفتانەی بە هەیەوە ڕووبەڕووم دەبنەوە. پێش ئەوەی بە دەزگای چاودێریی بنێرم پیشانی: (نەژاد عەزیز سورمێ)م دا. تەواو بڕوام بە شاعیریەتی هەبوو، لە لاپەڕەی یەکەمدا ئەم بۆچوونەی یاداشت کردبوو: (زەوان ژانێکی پڕ بەهرەی تێدا بە کار هاتووە، چاپکردنی سەرەتای شاعیریەتییەکی باشت بۆ دەستنیشان دەکات.) بۆچوونەکەی هاندەر و پاڵپشتێکی گیانی بوو بۆ من. سووری کردم کە نەدەم، ئەو سەرەتایە دەستنیشان بکەم.
ناردم بۆ دەزگای چاودێری، دەشمزانی پێبردن بە تازەیی ئەم شێوازە شیعرییە دوور لە بگرە و بەردە و قووڵبوونەوە، گوتوبێژی لە دەرەوەی دەوێ، ئەوجا بڕیار لەسەردان.
دەزگای چاودێریش سێ جار ڕەتی کردەوە. بڕواشم بەوە هەیە. هێزی دەروونیش یارمەتیی ئەوەی دام، ئەگەر جاری یەکەم سەر نەکەوتم: جاری دووەم و سێیەم و چوارەم… تاد، هەیە. منیش سوور بووم و کۆڵم نەدەدا. لەبەرئەوەی دەمزانی کارم لە شێواز و زمانێك کردووە قبووڵکردنی بۆ گەنگەر و گەچەڵ نییە. ئەو ڕۆژەی نائومێدیان دەکردم و مۆری ڕەتکردنەوەیان لێ دەدا. دوای ماوەیەکی کورت دووبارە ئامادەم دەکردەوە، دەمناردەوە. بەهانەی ڕەتکردنەوەکانیشیان هیچ پەیوەندی بە هونەر و ئاستی شیعریبوون و زمانەوە نەبوو. لە سەر بنیاد و بنەما دەخگەکە و بنەڕەتییەکان بمانوەستێنێت و پێگە و پێکهاتەکانمان نیشان بدات. ئەوەی زۆر جێگای گومان و سەرنجیشە، دەقەکە شتێکی ڕواڕووی دژی ئایین و سیاسەت و شێوازی حوکمڕانی تێدا نەبوو.
بە هەرحاڵ، بۆچوونی شارەزای یەکەم جۆرێك بناغە و بنەمای تێدایە، کە تەمەنی بە داهێنان بە گرنگ و پێوەر زانیوە. وەك بۆچوون و جۆرێك لە بیرکردنەوە ڕێزی لێ دەنێم، بەڵام بۆچوونی شارەزای دووەم و سێیەم دژایەتییەکی بێ بنەما و ڕووتن، ئەقڵی ڕاڤەکارانە نین. جۆرێك سووك تەماشاکردنی ئەدەب و سووکایەتی پێکردنیشە. هیچی تێ ناچێت بەڵی بەرد باری و کێڵگە و سروشتی سەوز و پاراو کرد، یان بەردبارین سوودمەندە بۆ مرۆڤایەتی، بەڵام کاری پڕۆگرامی ڕەخنەگر ئەوەیە سەوزبوونەکە وەربگرێت بۆ باری واقیعی بەرد بارینەکە. ئەو کات پێی بە نهێنیی هێزی داهێنەرانەی شاعیر بردووە. بیر و هونەری شاعیری بە وەرگر وەرگەیاوە. بۆ جاری چوارەم مۆڵەتی پێدرا. کە دانە مۆڵەت پێدراوەکەم پێگەیشتەوە، ئەو شێوە یەکەم شێوە لە ژیانی

خ□مدا ت□یدا ن□نووستبم تا ب□یانی. ل□ بار□کی شاگ□شک□یدا ژیام. وام د□زانی ژیان ه□مووی ل□ ناو ئ□و د□فت□ر□دای□، ک□ پاش ماو□ی□کی دی د□ب□ت□ کت□ب. پ□ل□م بوو، ب□□م منیش ه□م. □ووب□□ووی خودی خ□م بووبووم□و□. شیعرم ب□ ئ□و□ ن□بوو ب□ ه□ی□و□ جیهان بناسم. ب□ ئ□و□م بوو، چیر□ک□ك دروست بک□م ب□ گ□□ان□و□.
ئ□و س□ ب□چوون□ی، ک□ پ□ی تلاوم□ت□و□ و ئ□و ب□چوون□ی، ک□ پ□یشی شاگ□شک□ بووم. و□ك خ□یان ت□ماریان د□ک□م.
ب□چوون□کانم ل□ ف□رمانب□ر□کی ه□مان د□زگا ب□ ناوی: (س□رگو□ ت□یموور مح□م□د ئ□مین)، د□ست ک□وت. ل□ ی□ک□م بینیندا ئاشنای□تیی□کی ج□گای ب□وا ل□ ن□وانماندا پ□یدا بوو، ل□و □□ژ□ □□ش و تاریک□دا ئ□م کار□ پ□ م□ترسیی□ی ب□ کردم.

ی□ک□م: (ئ□م شاعیر□ ن□ناسراو و لاو□، ک□چی چ□کام□ی□کی در□ژی نووسیو□، چ□کام□ی ل□م ش□و□ی□ پ□ویستی ب□ ئ□زموونی دوور و در□ژ و د□و□□م□ند□. ئ□م□ تاز□ ل□ س□ر□تای □□گادای□. چاپکردنی دوا بخر□ت سوود ب□ ب□هر□ و دوا□□ژی شاعیر د□گ□ی□ن□ت.)
مح□م□دی م□لا ک□ریم

دوو□م: (□□شبینیی□کی ل□ □اد□ب□د□ر گ□مار□ی ئ□م لاو□ی داو□، ئ□گ□ر لاوی ئ□م و□ات□ ب□م ش□و□ی□ دووچاری □□شبینی و گ□ژ□ن بووبن ئ□و□ کار□سات□، ئ□م ج□ر□ د□رب□ین□ش یاخیبوونیان□ ل□ د□س□□ات و واقیع. دواتریش ز□ر ئا□□ز و ت□م و مژاویی□. هیچ ج□ر□ ک□ش□کی ت□دا نیی□. شیعری س□رب□ست ک□شی تایب□تی ه□ی□. ن□ پ□خشانی هون□ریی□، ن□ شیعری س□رب□ست□. هانی ئ□م ج□ر□ نووسینان□ ن□در□ت.)
م□جید ن□دیم

س□ی□م: (ئ□م□ شیعر□کی ئا□□ز□، ک□م□□□ك و□□ن□ی لاو□ک□، ک□ ه□شتا ل□ شیعردا خ□ی ن□د□زیو□ت□و□. ئ□م شاعیر□ ی□ک□ک□ ل□و شان□ی□ی د□یان□و□ دوای (□وانگ□) و□ك بزووتن□و□ی□کی شیعری خ□یان بناس□نن. (م□حموود زامدار) □اب□رای□تی و پ□وپاگ□ند□ی گ□ور□کردنیان ب□ د□کات، ناوی ل□ ناون (پ□ش□□و – ت□لیعی). □□گی ئ□م شان□ی□ ل□ ناو ک□م□□گای کورد□واری□و□ ن□هاتوو□. پ□ی□□وی ئ□د□بی ئ□وروپی د□ک□ن. □□وا نیی□ □□گا ب□ ئ□وان□ خ□ش بکر□ت ئ□م ئاژاو□ی□ بن□ن□و□، بیه□نن□ ناو ئ□د□بی کوردی.)
مح□م□د ب□دری
چوار□م: ز□وان ئ□زموونی لاو□ک□، ب□□ام ه□□ک□وتوو□، هون□ر و داه□نانی ت□دای□. ه□و□ و ش□واز□کی □□س□ن و خ□مالیی□ ب□ر□و نو□خوازی، پشتیوانی ل□کردنی ب□ چاپکردن پ□ویست□. دوای ئ□و□ی ئ□و

شوێنانەی ئاماژەم بۆ کردووە لا برێت تین و تاوێکی بە جۆش بە شیعرەکە دەبەخشێت، لە ئەگەر و گومانیش دای دەماڵێت).
مەحموود زامدار

لەو بگرە و بەردەیەی ڕەتکردنەوە و ڕێ پێدانی کتێبەکەمدا ڕۆژنامەنووس: (مەحموود زامدار) هەستی بە باری دەروونی و نیگەرانیی من کردبوو، کە لە ناخەوە زۆر کەسەربارم، چاوپێکەوتنێکی تەر و تەسەلی لەگەڵدا ساز دام، له ژماره (907_ 908) ی ڕۆژنامەی: (هاوكاری _ 17/9/1987_ 24/9/1987)، به ناونیشانی: (مژده‌یه‌كی تر). بە دوو ئەڵقە بڵاوی کردەوە. بە وردی بۆچوون و دەردە دڵەکانی خەم دەربڕیبوو، تا ڕادەیەك لە خۆڕازیبوونێكی هەرزەكارانەشی تێدا بوو، بەڵام بۆچوونەکانم لەو ئاستەدا خۆیان دەکردەوە، کە کتێبەکەم دەیویست پێشکەشی بکات، یان ئەو هیوا و بەرزویستییانە بوون، کە هەمبوون، بەڵام نەمهێنابوونە دی. سەرەتا نووسین یەك وشە بووە. دواتر ئەم وشەیە بە ناو ژیاندا درێژ بووەتەوە، بووەتە سەرچاوەی بەهرە و سرووش. ئەم دەقەی منیش سەرچاوە و بەهرە و سرووشی لە یەك وشەوە وەردەگرێت. حوزەیرانی 1988 وەك كتێبێك لە 88 لاپەڕەدا چاپم کرد، هەموو دڵخۆشییەکانم هاتنە دی.
هه‌موو ده‌م حه‌زم كردووه‌. خه‌ونی ئه‌و داهێنه‌رانه‌ ببینم، كه‌ خۆشمویستوون. داهێنان پەیوه‌ندی نێوان داهێنه‌ر و خوێنه‌ر ده‌پارێزێت.

قۆناغی هەشتاكان قۆناغێكی یەكلاكەرەوە بوو، بۆ چارەنووسی شیعری کوردی و خەیاڵی کوردیی گەیاندە ئاستی پێی پێبردن بە: پاكیزەیی و بێگەردیی شیعر، هەروەها شیعری لە باری هەڵچوون و توندوتیژی خستنەوەدا، گواستەوە باری خامۆشی و تێڕامان و شۆڕبوونەوە بە ناخ و ڕوونبوونەوەی دیدگا. گرانایی پێکهاتەی هونەریشیان بردەوە سەر دەنگ و دیمەن و وێنە. لانی کەم کەشێکی جیاکاریی هێنایە گۆڕێ. ئەم گواستنەوەیە چ لە لایەنی دەسەڵاتەوە، چ لە لای ئەو شاعیر و نووسەرانەی هەستیان دەکرد کەشێکی جیاکارتر هاتووەتە پێشەوە، خۆریکە خۆی زاڵ دەکات، دەبێتە ڕووداو و دیاردە. ئەو جیاکارییەیان پێ قبووڵ نەدەکرا، دەسەڵاتیش دوور و نزیك بە دژی ئەو بزووتنەوەیە بە کاری دەهێنان.
هه‌وڵم داوه جیهانی خه‌ون و جیهانی هه‌قیقه‌ت و جیهانی فه‌نتازیا و جیهانی ئێستێتیکا… تاد، له ڕێی تێکخستنی مانای بژارکراو و به‌كارهێنان و هه‌ڵبژاردنی زمانه‌وه‌ دروست بكه‌م.
دەقی زێوان ئەزموونێکی وێنەخوازی و زمانگەراییە، تا ناوەرۆکخواز. پێش چاپکردنی، دەزگای چاودێری چێنووکی لە خوێن و

گ□شتی و□شاندوو□، دوای چاپکردنیش ک□م□□□کی دیک□ چ□نووک□ک□یان توندتر گوشی و قو□یان ب□ ش□لام. ئ□و ب□چوون و دژای□تیکردنان□م هیچ ب□ لاو□ گرنگ ن□بوون، ئ□و□ی گرنگ بوو، چ□ن پر□ژ□ شیعریی□کانم بگ□ی□نم□ ناوچ□ ب□رز□کانی شیعریبوون. و□□امیشم ب□ بیانووپ□گران و کار ل□نەهاتووان، ت□نیا بز□ی□کی سامناك بوو، ب□ ل□م□وب□دواش ه□ر ه□مان بز□ی سامناکم د□م□ن□ت□و□، چونک□ د□نیام خ□□کی ب□ ب□هر□ و ناداه□ن□ر و ح□ربای ئ□د□بی و ق□پی□چی و کل□ر و ناو□جاغ و هەرزەوە□ و گای بنە و ئاگری بن کا و داردەستی ئەم و ئەو و گەدەوگودە… تاد، س□رقا□ی کاری ل□م ج□ر□ د□بن. ل□م □وو□یش□و□ □ووب□□ووی نووس□ری ب□ ب□هر□ و داه□ن□ر نابم□و□، خەیا□ی شیعری خ□م بە کار دەبەم، لە ناوچ□وانی شیعری کوردی دەنووسم: نو□بەخشی.

درووود و سوپاس: ب□ حیکمەتی دەق و ترپ□ی ل□دانی د□م، ک□ ئاگر□کی ئ□فسان□یی□، ب□رد□وام ه□زی گیانی و گ□ش□م د□دات□. س□رک□ن□شی کردم و گوتی: ئ□گ□ر گ□نجین□ی گیانت ب□تا□ بوو، ن□تتوانی ل□ خ□ ب□پیتکردن و پ□ر□پ□دان ب□رد□وام بیت، ت□رمی خ□ت زوو ل□ بن بارست□کی خ□□دا بشار□و□. ئاگاداریش ب□ شیعری پاراو و ب□گ□رد ب□ د□ستی گ□او ناگیر□ت. گ□ور□م ئ□ی شیعری پاراو و ب□گ□رد تا مردن س□رل□□□ و گو□□ای□□ی ت□م، لە ب□رد□م ئاستانە و بەرزاییيە پیر□زەکانت دەوەستم، پ□داگری و سەرک□شی دەکەم.

هەموو دەم حەزم کردووە. خەونی ئەو داه□نەرانە ببینم، کە خ□شمویستوون. داه□نان پ□وەندی ن□وان داه□نەر و خو□نەر دەپار□ز□ت.

حوز□یرانی 2008 ه□ول□ر